

Obavještenja uz Zakon o pomoći žrtvama

1. Zakon o pomoći žrtvama - što je to?

Savezni zakon o pomoći žrtvama kaznenih djela (ZPŽ) od 23. ožujka 2007. godine (Zakon o pomoći žrtvama, sistematska zbirka 312.5) zamijenjuje 1. siječnja 2009. godine dosadašnji Zakon o pomoći žrtvama od 4. listopada 1991. godine. Cilj je ovoga zakona da se žrtvama kaznenih djela pruži djelotvorna pomoć, te da se poboljša njihov pravni položaj. Time je obuhvaćeno sljedeće:

- pružanje stručnih savjeta, skrb i pomoć
- zaštita žrtve i zastupanje njezinih prava tijekom kaznenog postupka
- primjerena odšteta i obeštećenje

2. Na koga se odnosi Zakon o pomoći žrtvama?

Zakon predviđa pružanje pomoći svakome čiji je tjelesni, spolni ili psihički integritet neposredno ugrožen nekim kaznenim djelom (žrtva), i to bez obzira na to da li je počinitelj kaznenog djela otkriven ili ne, te da li se protuzakonito ponašao ili ne (čl. 1 ZPŽ-a). Kaznenim djelima smatraju se tjelesna povreda, ubojstvo, silovanje, seksualna prisila i seksualno izrabljivanje, teška prijetnja i prisila, oduzimanje slobode, otmica talaca, prometne nesreće sa povredama i smrtnim ishodom. Ovom definicijom nisu obuhvaćeni povreda časti, nasilno ponašanje, krađa ili prijevara, jer ova kaznena djela ne povlače za sobom neposredno ugrožavanje ljudskog integriteta. Bliski srodnici žrtve (bračni partner, životni suputnik, roditelji ili djeca) izjednačeni su sa žrtvom po pitanju savjetovanja. Oni imaju samo ograničena prava na odštetu i obeštećenje i moraju sami ukazati na svoja prava i izboriti se za njih.

3. Kakva prava uživa žrtva?

Savjetovanje i podrška

Žrtve imaju pravo na besplatne savjete u nekom od zvaničnih savjetovališta. U tim službama bit će ugroženim osobama pružena ili posredovana medicinska, psihološka, socijalna, novčana i pravna pomoć. Ona može biti neposredna ili obuhvaćati dugotrajne mjere pomoći. U savjetovalištimu se mogu dobiti najvažnija obavještenja o pomoći žrtvama. Neposrednom pomoći smatra se npr. osiguranje smještaja, posredovanje primarne pravne pomoći ili hitna novčana pomoć. No, najčešće neposredna pomoć nije dovoljna da se prebrode posljedice situacije u koju je dospjela žrtva. U tom slučaju preuzimaju se troškovi za provođenje dugotrajnih mjera od strane trećih lica (psihoterapija, pravno zastupanje, obiteljska pomoć), a već prema Vašem materijalnom stanju (uračunavajući Vaša primanja i imovinu). O takvoj vrsti pomoći odlučuje Ured za zdravlje i socijalnu skrb na osnovi odgovarajućeg zahtjeva.

Prava u pravnom postupku

Žrtva u svakom slučaju ima bolju pravnu zaštitu ako se protiv počinitelja/ počiniteljice kaznenog djela povede kazneni postupak. Žrtva može izričito zahtijevati da ...

- kazneno sudbeno vijeće zasjeda bez prisustva javnosti;
- tijekom kaznenog postupka ne bude susreta sa počiniteljem/ počiniteljkom;
- je prilikom saslušavanja kao svjedoka ili davanja izjava prati osoba od povjerenja;
- je u slučaju kaznenog djela protiv rodnog integriteta sasluša osoba istog spola. Žrtva kaznenog djela može odbiti odgovor na pitanja koja zadiru u njezinu intimnu sferu.

Odšteta i obeštećenje

Žrtva i njezini bliski srodnici imaju pravo na odštetu za pretrpljenu štetu u slučaju ugrožavanja žrtve i njezine smrti (čl. 19 ZPŽ-a). Time nije obuhvaćena materijalna šteta. Pod određenim okolnostima može se podnijeti zahtjev za odštetni predujam (čl. 21 ZPŽ-a). Ukoliko težina delikta to opravdava, imaju žrtva i njezini bliski srodnici pravo na obeštećenje (naknadu za pretrpljenu patnju).

Zahtjevi za odštetu i obeštećenje moraju se podnijeti u **roku od pet godina nakon izvršenja** kaznenog djela, inače nastupa zastara prava na pomoć (čl. 25 ZPŽ-a). U tom je slučaju nadležan kanton na kome je počinjeno kazneno djelo (čl. 26 ZPŽ-a). Ne postoji pravo na odštetu i obeštećenje ukoliko je kazneno djelo počinjeno u inozemstvu (čl. 3 ZPŽ-a).

4. Kako da postupa žrtva kaznenog djela?

Žrtva kaznenog djela treba neposredno nakon kaznenog djela pozvati telefonski broj 117 i obavijestiti policiju o nemilom događaju ili se obratiti najbližoj policijskoj postaji. Tijekom saslušavanja priopćit će Vam policijski službenici najvažnije informacije u vezi sa Zakonom o pomoći žrtvama, a također i adrese savjetovališta za žrtve kaznenih djela u kantonu Schwyz. Van radnog vremena savjetovališta možete se obratiti anonimnom telefonskom savjetovalištu „Pružena ruka“ (Dargebotene Hand) na telefon broj 143. Žrtva kaznenog djela može se i neposredno nakon kaznenog djela obratiti ma kojem zvaničnom savjetovalištu.

Opferhilfe

Beratungsstelle Kanton Schwyz
Gotthardstrasse 61a
6410 Goldau

Tel. 0848 821 282

Fax 041 857 07 43

opferhilfes@arth-online.ch

www.arth-online.ch/opferhilfe